

หลักสูตรการทำปุ๋ยชีวภาพ จำนวน 60 ชั่วโมง กลุ่มอาชีพเกษตรกรกรม

ความเป็นมา

จากนโยบายการดำเนินงานของสำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ 2555 มุ่งเน้นการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาด้านอาชีพใน 5 กลุ่มอาชีพ ประกอบด้วย อาชีพด้านเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรม ด้านพาณิชยกรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านอำนวยการและอาชีพเฉพาะทาง โดยมุ่งให้กลุ่มเป้าหมายผู้เข้ารับการฝึกอบรม ด้านอาชีพ สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้จริง และสร้างรายได้ที่มั่นคง

อาชีพด้านเกษตรกรรม นับเป็นอาชีพหลักของเกษตรกรของประเทศ และผลผลิตทางการเกษตร ส่วนใหญ่ใช้ปุ๋ยเคมีเป็นหลัก เนื่องจากหาซื้อได้ง่าย ใช้แล้วเห็นผลรวดเร็ว แต่ในระยะยาวส่งผลให้ดินเสื่อมโทรม รวมทั้งผลกระทบต่อด้านสารตกค้างในผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อสุขภาพของผู้บริโภค การใช้ปุ๋ยชีวภาพ ซึ่งผลิตจากสารธรรมชาติ เป็นทางเลือกหนึ่งในการแก้ปัญหาผลกระทบที่เกิดจากการใช้ปุ๋ยเคมี และ การทำปุ๋ยชีวภาพ สามารถทำเป็นอาชีพสร้างรายได้ให้กับประชาชนได้อีกอาชีพหนึ่ง

หลักการของหลักสูตร

หลักสูตรการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย มีหลักการดังนี้

1. เป็นการจัดหลักสูตรด้านเกษตรกรรม ที่มีความยืดหยุ่นด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล โดยบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพของชุมชนใน 5 ด้าน คือ ศักยภาพของทรัพยากร ธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิประเทศ ศักยภาพด้านศิลปะ วัฒนธรรมประเพณี และวิถีชีวิต และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์
2. การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ มุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมาย ประชาชนผู้ไม่มีอาชีพ หรือผู้ที่มีอาชีพแต่ต้องการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงยิ่งขึ้น
3. เป็นการส่งเสริมความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับเครือข่าย
4. เป็นการส่งเสริมให้มีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. การจัดกระบวนการเรียนรู้ มุ่งเน้นการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน การฝึกปฏิบัติ การเรียนรู้ ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนากลุ่มเป้าหมายให้มีความพร้อมในการประกอบอาชีพให้เกิดความเข้มแข็ง มั่นคง

จุดหมาย

หลักสูตรการประกอบอาชีพทำปุ๋ยชีวภาพ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีจุดหมายเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ สามารถประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพได้อย่างมีคุณธรรม

กลุ่มเป้าหมาย

หลักสูตรการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกำหนดคุณสมบัติกลุ่มเป้าหมายผู้เข้ารับการอบรม ดังนี้

1. ประชาชนผู้ไม่มีอาชีพ
2. ประชาชนผู้มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

จำนวน 60 ชั่วโมง

- ภาคทฤษฎี จำนวน 20 ชั่วโมง
- ภาคปฏิบัติ จำนวน 40 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

1. ช่องทางการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ
 - 1.1 ความสำคัญในการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ
 - 1.2 แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ
 - 1.3 การสำรวจทรัพยากรในการทำปุ๋ยชีวภาพที่มีในชุมชน
 - 1.4 ทิศทางการประกอบอาชีพ
2. ทักษะการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ
 - 2.1 ประเภทของปุ๋ยชีวภาพ
 - 2.2 วัสดุ อุปกรณ์ โรงเรือน ในการทำปุ๋ยชีวภาพ
 - 2.3 วิธีการในการทำปุ๋ยชีวภาพ/ฝึกปฏิบัติทำปุ๋ยชีวภาพสูตรต่าง ๆ
 - 2.4 การนำปุ๋ยชีวภาพไปใช้
 - 2.5 วิธีการจัดเก็บ และรักษาคุณภาพปุ๋ยชีวภาพ
3. การบริหารจัดการอาชีพ การทำปุ๋ยชีวภาพ
 - 3.1 การควบคุมคุณภาพการผลิต และบรรจุภัณฑ์
 - 1) เทคนิคการเพิ่มประสิทธิภาพปุ๋ยหมักชีวภาพ
 - 2) บรรจุภัณฑ์

- 3.2 การจัดการ/การตลาด
 - 1) การจัดทำฐานข้อมูลลูกค้า
 - 2) การกระจายสินค้า
 - 3) การประชาสัมพันธ์
- 3.3 การวิเคราะห์ศักยภาพในการใช้ปุ๋ยชีวภาพ
 - 1) ความต้องการในการใช้ปุ๋ยชีวภาพ
 - 2) การบันทึกข้อมูลต้นทุน-กำไร
 - 3) การแข่งขันในตลาดผู้ผลิตปุ๋ยชีวภาพ
- 3.4 คุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้ประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ
4. โครงการการประกอบอาชีพ การทำปุ๋ยชีวภาพ
 - 4.1 ความสำคัญของโครงการการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ
 - 4.2 ประโยชน์ของโครงการการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ
 - 4.3 องค์ประกอบของโครงการการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ
 - 4.4 การเขียนโครงการการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ
 - 4.5 การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการการประกอบอาชีพการทำปุ๋ย

ชีวภาพ

การจัดกระบวนการเรียนรู้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร/ภูมิปัญญา
2. การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้
3. เรียนรู้ด้วยตนเอง
4. แลกเปลี่ยนเรียนรู้
5. ฝึกปฏิบัติจริง

สื่อการเรียนรู้

หลักสูตรการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ดังนี้

1. เอกสารความรู้การทำปุ๋ยชีวภาพ
2. ใบความรู้การทำปุ๋ยชีวภาพ
3. ภูมิปัญญา / ผู้รู้
4. แหล่งเรียนรู้การผลิตปุ๋ยชีวภาพ
5. ใบงาน

6. แบบสำรวจ
7. แบบบันทึกข้อมูลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผล

หลักสูตรการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและศึกษาตามอัธยาศัย มีการวัดผลและประเมินผล ดังนี้

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้

และจบหลักสูตร

การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. มีผลงานที่มีคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

1. หลักฐานการประเมินผล
2. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร
3. วุฒิบัตรการศึกษา ออกโดยสถานศึกษา

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการประกอบอาชีพการทำปฏฺยชีวภาพ

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1. ช่องทางการประกอบอาชีพการทำปฏฺยชีวภาพ	<ol style="list-style-type: none"> อธิบายความสำคัญ ในการประกอบอาชีพการทำปฏฺยชีวภาพได้ วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทำปฏฺยชีวภาพได้ สำรวจทรัพยากรในการทำปฏฺยชีวภาพที่มีในชุมชนได้ บอกทิศทางการประกอบอาชีพ 	<ol style="list-style-type: none"> ความสำคัญในการประกอบอาชีพการทำปฏฺยชีวภาพ แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประกอบอาชีพ การทำปฏฺยชีวภาพ การสำรวจทรัพยากรในการทำปฏฺยชีวภาพที่มีในชุมชน ทิศทางในการประกอบอาชีพ 	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาข้อมูลเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาเกี่ยวกับการทำปฏฺยชีวภาพ เพื่อเป็นข้อมูลในการประกอบอาชีพการทำปฏฺยชีวภาพ สำรวจทรัพยากรที่ใช้ในการประกอบอาชีพการทำปฏฺยชีวภาพที่มีในท้องถิ่น แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มและสรุปองค์ความรู้ ครู ผู้เรียน และผู้รู้ ร่วมกันอภิปราย ทิศทางความก้าวหน้า และพัฒนาอาชีพ การประกอบอาชีพการทำปฏฺยชีวภาพในรูปแบบที่เหมาะสมกับตนเอง เช่น ลูกจ้าง เจ้าของกิจการ ร่วมทุน พ่อค้าคนกลาง แปรรูปผลิตภัณฑ์ ฯลฯ โดยคำนึงถึงความเสียหายจากภัยธรรมชาติความคุ้มค่า และความต้องของการของตลาด 	1	-
				-	3
				1	-
				1	-

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
2. ทักษะการประกอบอาชีพ การทำปฏฺิชีวภาพ	<ol style="list-style-type: none"> อธิบายเกี่ยวกับปฏฺิชีวภาพ ประเภทต่าง ๆ ได้ จัดเตรียมวัสดุ – อุปกรณ์ และโรงเรือนในการทำปฏฺิชีวภาพได้ อธิบายขั้นตอนและสามารถปฏิบัติการทำปฏฺิชีวภาพสูตรต่าง ๆ ได้ ให้คำแนะนำ และใช้ปฏฺิชีวภาพได้อย่างถูกต้อง เก็บและรักษาคุณภาพปฏฺิชีวภาพได้ 	<ol style="list-style-type: none"> ประเภทของปฏฺิชีวภาพ วัสดุ อุปกรณ์ โรงเรือนในการทำปฏฺิชีวภาพ ขั้นตอนการทำปฏฺิชีวภาพ และฝึกปฏิบัติทำปฏฺิชีวภาพสูตรต่าง ๆ การนำปฏฺิชีวภาพไปใช้ วิธีการจัดเก็บ และรักษาคุณภาพปฏฺิชีวภาพ 	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาเอกสารใบความรู้เกี่ยวกับประเภทคุณสมบัติและการทำปฏฺิชีวภาพ วิทยากร/ผู้มีปัญญาให้ควมรู้ภาคทฤษฎี เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ โรงเรือน ปฏิบัติการทำปฏฺิชีวภาพ ปฏิบัติการนำปฏฺิชีวภาพไปใช้ การจัดเก็บ และรักษาคุณภาพ จัดบันทึกผลการเรียนรู้ และนำเสนอผลการเรียนรู้ วิทยากร/ผู้มีปัญญา ตรวจสอบผลงานให้ข้อเสนอแนะ สรุปองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง 	2	-
				2	-
				2	21
				2	-
				2	-

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
3. การบริหารจัดการการอาชีพ การทำปฎิบัติวิชาชีพ	<p>1. วางแผนควบคุมคุณภาพการผลิต และออกแบบการบรรจุวิชาชีพได้</p> <p>2. จัดทำฐานข้อมูลลูกค้าที่เป็นปัจจุบันได้</p> <p>3. วางแผนและปฏิบัติตามการกระจายสินค้า และการประชาสัมพันธ์</p> <p>4. วิเคราะห์ตามต้องการในการใช้ปฎิบัติวิชาชีพ และการแข่งขันในตลาดผู้ผลิต</p> <p>5. บันทึกข้อมูล ต้นทุน - กำไรได้</p> <p>6. ประกอบอาชีพการทำปฎิบัติวิชาชีพ ด้วยความซื่อสัตย์ และรับผิดชอบต่อชุมชน และสังคม</p>	<p>3.1 การควบคุมการผลิตและบรรจุภัณฑ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - เทคนิคการเพิ่มประสิทธิภาพปฎิบัติ หมักชีวภาพ - บรรจุภัณฑ์ <p>3.2 การจัดการตลาด</p> <ul style="list-style-type: none"> - การจัดทำฐานข้อมูลลูกค้า - การกระจายสินค้า - การประชาสัมพันธ์ <p>3.3 การวิเคราะห์ศักยภาพในการใช้ปฎิบัติวิชาชีพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความต้องการในการใช้วิชาชีพ - การบันทึกข้อมูล ต้นทุน-กำไร - การแข่งขันในการตลาดผู้ผลิต <p>3.4 คุณธรรม จริยธรรม สำหรับผู้ประกอบการทำปฎิบัติวิชาชีพ</p>	<p>3.1 ศึกษาดูงานสถานประกอบการทางการประกอบอาชีพ การประกอบอาชีพการทำปฎิบัติวิชาชีพ ศึกษาประเด็น การควบคุมคุณภาพการผลิต บรรจุภัณฑ์และการตลาด</p> <p>3.2 วิทยากร/ผู้มีปฎิบัติให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการการตลาด การประกอบอาชีพ การทำปฎิบัติวิชาชีพ</p> <p>3.3 ฝึกปฎิบัติจัดทำฐานข้อมูลลูกค้า แผนการกระจายสินค้า และการประชาสัมพันธ์</p> <p>3.4 ฝึกปฎิบัติ วิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้วิชาชีพ การจัดทำต้นทุนกำไร และศึกษาสถานะการแข่งขันในตลาดปฎิบัติวิชาชีพ</p> <p>3.5 นำเสนอผลการฝึกปฎิบัติ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่ม</p> <p>3.6 วิทยากร/ผู้มีปฎิบัติ ให้คำแนะนำ เสนอแนะ</p> <p>3.7 สรุปองค์ความรู้ เรื่องช่องทางทางการประกอบอาชีพ ทักษะการประกอบอาชีพ และการบริหารจัดการอาชีพการทำปฎิบัติวิชาชีพ เพื่อเตรียมเสนอโครงการและแผนการประกอบอาชีพการทำปฎิบัติวิชาชีพ</p>	1	-

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
4. โครงการการประกอบอาชีพ การทำปฏิจภาพ	<ol style="list-style-type: none"> 1. บอกความสำคัญโครงการอาชีพได้ 2. บอกประโยชน์ของโครงการอาชีพได้ 3. บอกองค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ 4. อธิบายความหมายขององค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ 5. อธิบายลักษณะการเขียนโครงการที่ตนเองประกอบโครงการอาชีพได้ 6. เขียนโครงการในแต่ละองค์ประกอบให้เหมาะสมและถูกต้องได้ 7. ประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพได้ 	<ol style="list-style-type: none"> 4.1 ความสำคัญโครงการประกอบอาชีพการทำปฏิจภาพ 4.2 ประโยชน์ของโครงการประกอบอาชีพการทำปฏิจภาพ 4.3 องค์ประกอบของโครงการประกอบอาชีพการทำปฏิจภาพ 4.4 การเขียนโครงการประกอบอาชีพการทำปฏิจภาพ 4.5 การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการประกอบอาชีพการทำปฏิจภาพ 	<ol style="list-style-type: none"> 4.1 จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้เรื่อง ความสำคัญโครงการอาชีพ ประโยชน์ของโครงการอาชีพ องค์ประกอบของโครงการอาชีพ แล้วจัดกิจกรรมการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น เพื่อสร้างแนวคิดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ 4.2 จัดให้ผู้เรียนศึกษาสาระข้อมูลจากใบความรู้ เรื่อง ตัวอย่างการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง พร้อมจัดการอภิปราย เพื่อสรุปแนวคิดเป็นแนวทางในการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง 4.3 จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ การเขียนโครงการอาชีพ 4.4 กำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการ ประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ 4.5 จัดให้ผู้เรียนปรับปรุงโครงการอาชีพ ให้ความเหมาะสมและถูกต้อง 4.6 กำหนดให้ผู้เรียนเขียนโครงการอาชีพของตนเอง เพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานอาชีพ และใช้ในการดำเนินการประกอบอาชีพต่อไป 	1/2	-
				1/2	-
				1	-
				1	6
				-	3